
**“ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ದುರ್ಬಲರು.
ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.”**

ದುಂಡಪ್ಪ ಕೋಲ್ಕರ್

ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಹುಣಸಿಗಿ (ಪಟ್ಟಣ)
ಸುರಪುರ ಬ್ಲಾಕ್, ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕ

ಹುಣಸಿಗಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ (GMPS) ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ದುಂಡಪ್ಪ ಕೋಲ್ಕರ್ ಅವರು ಐವತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದು 1982ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸೇರಿದವರು. ಅವರು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳೀಯರಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸುರಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೂರು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿದ್ದಾರೆ. GHPS ಯದಲಭಾವಿ (1983-2006)ಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು; ಸಮೂಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು (CRP-Cluster Resource Person) (2006-2012) ಮತ್ತು GHPS ದೇವತಾಕಲ್‌ನಲ್ಲೂ 2012-2016ರವರೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ನಿವೃತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲಿನ ಬಹುಶಃ ಕೊನೆಯ ನಿಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹುಣಸಿಗಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ (GMPS) ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಯದಲಭಾವಿಯ ತಮ್ಮ ಇಪ್ಪತ್ತ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ಸೇವಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದುಂಡಪ್ಪ ಒಂದು ದಂತಕಥೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರು. 1983ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಶಾಲೆಯ ದಾಖಲು ಪುಸ್ತಕ ಗ್ರಾಮದ ಗೌಡರ ಸುಪರ್ದಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಗೌಡರು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷ 1988ರವರೆಗೆ ಯದಲಭಾವಿಯ ಶಾಲೆ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯಿತು. 1988ರಲ್ಲಿ ಗೌಡರು ದುಂಡಪ್ಪನವರ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದರು. 1200 ಚದರ ಅಡಿಯ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೆಲಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತೈದು ಮನೆಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ನೋಂದಣಿ ಆಯಿತು. ಈ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಶಾಲೆಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಬರುವವರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಶಾಲೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿದು ವಸತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಹ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು.

ಆ ಭೂಮಿ ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ನಿವೇಶನವನ್ನು ಸಮತಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಆವರಣದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜನರಲ್ಲಿ ಶ್ರಮದಾನ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾವುದೇ ದೇಣಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಮತಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಪಾಗಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಊರಿನ ಜನ ಶ್ರಮದಾನದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಗೌಡರು ಕೊಟ್ಟ ನಿವೇಶನವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಸುತ್ತಲೂ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡಿಸಿದರು. ಇಂದು ವಿವಿಧ ಎತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಆ ಮರಗಳು ಶಾಲೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಭದ್ರ ನೆಲೆ ದೊರೆತು, ಇಬ್ಬರು ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಮಕ್ಕಳೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಕಲಿಕೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗತೊಡಗಿದಾಗ ಕ್ರೀಡಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು. ಬಲುಬೇಗ ಯದಲಭಾವಿ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಕಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಖೋಖೋ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದರು. ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂತರ್-ಶಾಲಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಲು ಅರ್ಹತೆ ಗಳಿಸಿ ಊರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದರು.

1992ರಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಾಗಿ ಭದ್ರ ಹೊಂದಿ 6 ಮತ್ತು 7ನೇ ತರಗತಿಗಳು ಸೇರಿದವು. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಆರೇಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೊಪ್ಪಲುಗಳಿಂದಲೂ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬರತೊಡಗಿದರು. 2002ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯದಲಭಾವಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ಏರಿತು. 'ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗಾಢೆಗೆ ಏನು ಕಾರಣ ಹೇಳಿ ದುಂಡಪ್ಪನವರೇ' ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಿರುಮ್ಮಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು: "ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದನೆಯದು ಸಮುದಾಯದೊಡನೆ ಬೆಸೆದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಬಂಧ. ಎರಡನೆಯದು ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಧಾನ. ಪೋಷಕರು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟರಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ

ವಿಳರವರೆಗೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು, ಪಾಠದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಅವರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲೆಗೆ ಕಲಾವಿದರನ್ನೂ ಸಂಗೀತಗಾರರನ್ನೂ ಕರೆತರುತ್ತಿದ್ದೆ; ಶಾಲೆ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವೂ ಆಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಪರಿಣತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.”

2006ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕ್ಲಸ್ಟರ್ (ಸಮೂಹ) ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ (Cluster Resource Person - CRP) ಅಲ್ಲಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದಾಗ, ಯದಲಭಾವಿಯ GHPSಗೆ ಅವರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ನಡುವೆ ಹೊಡೆದಾಟವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದವು. ಆ ಶಾಲೆಯ ಚೈತನ್ಯದ ಚಿಲುಮೆಯೇ ಬತ್ತಿಹೋಯಿತು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ, ಆ ಶಾಲೆಗೆ 2015ರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಒಬ್ಬರು ಶ್ರದ್ಧಾವಂತ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದಕ್ಕೆ ಮರುಚೈತನ್ಯ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ದುಂಡಪ್ಪ ಹುಣಸಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಾದರಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಲವಾಯಿತು. ಅವರು ಬಂದಾಗ ಶಾಲೆ ತೀರಾ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಒಳಗಾಗಿತ್ತು. ಊರವರೆಲ್ಲ ಶಾಲೆಯಿಂದ ದೂರ ಸರಿದಿದ್ದರು; ಯಾರಿಗೂ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದುಂಡಪ್ಪ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದರು. ಶಾಲೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವೂ ಇತ್ತಾದರೂ ಅದು ಬಳಸುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಊರು ರಾಜಕಾರಣದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಒಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯ ಆವರಣವನ್ನು ಮದುವೆಗಳಿಗೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಸ್ಥಳ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಊರಿನ ಪ್ರಭಾವಿಗಳು ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದುಂಡಪ್ಪ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ದೃತಿಗೆಡಲಿಲ್ಲ; ಅವರು ಇದನ್ನು ಸವಾಲಿನಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿದರು. ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ (ಡಿಡಿಪಿಐ) ಅವರನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಂದು ನೋಡಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಡಿಡಿಪಿಐ ಅವರ ಭೇಟಿಯ ವೇಳೆ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವುಂದಿ ಗಣ್ಯರೂ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವಂತೆ ದುಂಡಪ್ಪ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಭೇಟಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಆ ಶಾಲೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಆ ಶಾಲೆ 1943ರಲ್ಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನ ಸಮುದಾಯವು ಹೆಮ್ಮೆಪಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಶಾಲೆ ಈಗ ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸದೇ ಉಳಿದ ಹಣವಿತ್ತು. ಆ ಹಣವನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಅಧಿಕಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಹಣ ಬಂತು. ಅದರಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೇಟನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಶಾಲಾ ಆವರಣವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದರು. ಶಾಲೆಯ ಆವರಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂದೇಶ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ರವಾನೆಯಾಯಿತು. ಜನರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದು ಹಣ ಸಂಗ್ರಹ

ಮಾಡಿ ಹಳೆ ಕಟ್ಟಡದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಅವರ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಡಿಡಿಪಿಐ, ಬಿಇಓ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಹಾಗೂ ಪಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿಗಳ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದರು. ದುಂಡಪ್ಪನವರೇನೋ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದರೂ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯವರು ಮಂಜೂರಾದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ; ಬೇರಾವ ಖರ್ಚಿಗೂ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಡ ಬಿದ್ದುಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಮಂಜೂರಾದ ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸದೆ ರದ್ದಾಗಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ಈಗ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಎಂದೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದುಂಡಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡದೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಣ ಹಾಗೂ ಖರ್ಚಾದ ಹಣ ಎರಡರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮುದಾಯದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅವರ ಈ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬಲವಾದ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಬೆಸೆಯಲು ನೆರವಾಯಿತು.

ಈ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪಡೆದ ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೊಸ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ಪೋಷಕರ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದರು. ಹೊಸ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಮುಖಂಡರು ತಮ್ಮ ಆಪ್ತರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ವಿಫಲಗೊಳಿಸಿದರು. ಶಾಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತರಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೊಸ ಸಮಿತಿಯವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಶಾಲೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜನರ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದರು. ಶೌಚಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಗೋಡೆಯ ದುರಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗೆ ಒಂದು ನಾಮಫಲಕ - ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನಿಧಿ ಕೂಡಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿದರು. ಈ ಶಾಲೆಯ 370 ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ಕುತೂಹಲದ ವಿಚಾರವೇ ಸರಿ. ಇವರಲ್ಲಿ ನೂರ ನಲವತ್ತು ಮಂದಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದು ನಲವತ್ತೆಂಟು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ಇನ್ನುಳಿದ ಐವತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾದ ನಂತರ ದುಂಡಪ್ಪ ಇನ್ನಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿದರು ಕೂಡಾ. ನಾಲ್ವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇಮಕ ಆಯಿತು. ಜೊತೆಗೆ ಮೂವರು ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ ಅನುಪಾತ 35:1 ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣದ

ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದರು. ಪ್ರಾರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳ ಕಲಿಕೆ, ಅನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ದುಂಡಪ್ಪನವರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು 1-3ನೇ ತರಗತಿಗಳ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಅತಿ ನಿಕಟವಾಗಿ ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ತರಗತಿಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಅನುಭವ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸಭೆ ನಡೆಸುವ ಔಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದುಂಡಪ್ಪ ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದುಂಡಪ್ಪ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜೊತೆ ಕುಳಿತು ಪಠ್ಯದ ಬೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕು, ಯಾವ ಭಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಷ್ಟಕರ - ಇವೆಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ರೂಪು-ರೇಷೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಅವರು ಸಹಶಿಕ್ಷಕರ ನೆರವಿನಿಂದ ತಖ್ತೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವರ ನಮೂದಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಬೋಧನೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಇದು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಒಂದು 'ಮಾದರಿ' ತರಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇತರರು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈಶಾನ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಖಾತ್ರಿ (ಎಲ್‌ಜಿಪಿ) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ. 2004ರಲ್ಲಿ CFSI ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಸಂಬಂಧ ಬಲವಾಯಿತು. ಅವರು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಶಾಲಾ ನಾಯಕತ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (SLDP) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಾಪನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವ ಹಾಗೂ ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬುನಾದಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ನಲಿ-ಕಲಿ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳು ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದು, ವಿಷಯಗ್ರಹಣ ಮತ್ತು ಅಂಕಗಣಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ತಾನು ಗಮನ ಹರಿಸಬಲ್ಲೆ ಎಂದು ಅವರು ಬಿಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು 6-8ನೇ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಓದುವುದಕ್ಕೆ, ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಗಣಿತವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಅವರು "ಪರಿಹಾರ ಬೋಧನಾ ಬೇಸಿಗೆ ಶಿಬಿರ"ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಅವರು ವಿಶೇಷ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಅನಿಸಿದೆ.

“ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ದುರ್ಬಲರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.”

ಬಹಳಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಷಕರಂತೆ ದುಂಡಪ್ಪನವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯತಾ ಮಂಡಳಿಯ (KSQAAC) ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರೆ, ಆದರೆ “ಸ್ವಂತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದು ಮಾಡುವ ಒಂದು ದಿನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಅಂಕ ಪಡೆದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿ ಇಡೀ ವರ್ಷ ಅದೇ ಗುಣಮಟ್ಟ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೇ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು” ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅವರು ಸಾಯಂಕಾಲ 7-30ಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಯಂಕಾಲ 4-30ಕ್ಕೆ ಶಾಲೆ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ದುಂಡಪ್ಪನವರನ್ನು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆ ತನಕ ನೋಡಿದವರು ಬಿಳಿ ಧೋತಿ, ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿಯ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದೂ ಎಲ್ಲೂ ಕೂರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುವಷ್ಟು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಓಡಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಬೆನ್ನುತಟ್ಟಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಮಾತನ್ನಾಡಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ದುಂಡಪ್ಪ ಸದಾ ಚೈತನ್ಯದ ಚಿಲುಮೆಯೇ ಆಗಿ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಕೆಲಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡವನ್ನೂ ಹೇರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ - ಆದರೆ ಅವರು ನಿಷ್ಕರುಣಿಯಲ್ಲ. “ನಮ್ಮ ಹತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೋ ಮೂವರಿಗೋ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅವರನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಬೇಕಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯ ತುಂಬುತ್ತೇನೆ” ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ದುಂಡಪ್ಪ.